

Изх. № 16/30.07.2018

ДО ПРЕЗИДЕНТА НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ
Г-Н РУМЕН РАДЕВ

ИСКАНЕ

За връщане за ново обсъждане от Народното събрание на Законопроект за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс

Уважаеми господин Радев,

Призоваваме Ви като президент на Република България да упражните правомощието си съгласно чл.101, ал.1 от Конституцията на Република България и да върнете за ново обсъждане в Народното събрание Закона за изменение и допълнение на Административнопроцесуалния кодекс (ЗИД на АПК).

Доводите ни за това са следните:

Смятаме, че това е един от най-мощните удари върху демократичната система и защитата на основните права на гражданите и юридическите лица от 1989 г. досега и представлява сериозна крачка назад в посока на авторитарната държава, в която липсва адекватен контрол върху законността на актовете и действията на администрацията и върховенство на закона.

С измененията се ограничава правото на достъп до административно правосъдие, като много от делата се превръщат в едноинстанционни, а при тези, които остават двуинстанционни, държавните такси по жалбите се увеличават многократно.

Следва да се подчертае, че административното правосъдие е от фундаментално значение за защита на основните права на гражданите и юридическите лица, като обхваща защитата на права като: правото на достъп до обществена информация, правото на защита на живота, здравето и околната среда, правото на защита от дискриминация, правото на защита на личните данни, защита правата на детето, защита на свободното движение (обжалване на 24-часовото задържане), защита на правото на

собственост (отчуждавания), защита на правото на личен и семеен живот (евикции), защита при упражняването на трудови (държавни служители и др.) и осигурителни права, защита на икономическата свобода и конкуренцията при прилагането на регулаторни и лицензионни режими, защита в сферата на обществените поръчки, концесиите, данъчното право, защита на правото на убежище и много други.

1. Законопроектът бе приет при изключителна непрозрачност и процедурни нарушения. Мащабни по обхвата си изменения в цялостната система на административното правосъдие бяха внесени без действителна оценка на въздействието и финансова обосновка, като дори не са отчетени годишните доклади на Върховния административен съд (ВАС) и административните съдилища, за да се анализират реалните проблеми. Не е извършвано проучване и оценка по отношение капацитета на съдилищата и евентуални проблеми при злоупотреби с жалби, каквито се твърдят в мотивите. Без отговор е останал въпросът защо при намален брой дела с тези отпреди 5-6 години и увеличен брой съдии, графикът на делата във ВАС понастоящем е много по-забавен. Текстовете от ЗИД на АПК бяха работени „на коляно“. В заседание на правна комисия на второ четене, след изтичане на срока за внасяне на предложения между първо и второ четене, бяха формулирани по същество нови разпоредби, в нарушение на Правилника за организацията и дейността на Народното събрание.
2. По безпрецедентен начин редица съдебни производства се превръщат в едноинстанционни, при което създадената двустепенна система на съдебно обжалване на административните актове се превръща в едностепенна. Това се отнася и до случаите на защита на основни човешки права. По този начин се създава и невъзможност за уеднаквяване на практиката по прилагането на закона в тези случаи, в нарушение на чл. 125, ал. 1 от Конституцията и се отварят вратите за феодализация на административното правораздаване.
3. Без финансова обосновка и оценка на въздействието се увеличават многократно дължимите държавни такси по касационни жалби. Увеличението за гражданите е 14 пъти, а за юридическите лица с нестопанска цел като сдруженията на граждани увеличението е 70 пъти. Освен това, за първи път в историята на административното правосъдие ще се събират държавни такси като процент от материалния интерес, като гражданите, търсещи защита в тези случаи ще бъдат натоварвани да плащат такси в размер до 4500 лв. Таксите не са съобразени с

доходите на населението, с инфлацията от 1998 г., когато са приети действащите такси (218 % или 2,2 пъти), нито е възможно да бъдат съобразени, тъй като са определени в закон, т.е. в най-малко гъвкавия правен акт.

4. Въвеждането на държавни такси, изчислени на основата на материалния интерес, е в посока обратна на политиката на Европейския съюз за включване на оценката на екосистемните услуги в държавното управление. Опасността от начисляване на такава такса е тъкмо при дела, свързани с оценка въздействието върху околната среда на проекти в сферата на енергетиката и транспортната инфраструктура, където е основният корупционен риск. Допълнителен проблем е въвеждането на такси при касационно обжалване от публични институции, които ще ги плащат от бюджета, но при неблагоприятен изход от делото ще искат присъждането им и така ще се създаде допълнителен проблем за жалбоподателите.
5. Без никаква разумна причина и въпреки изразената воля от общото събрание на съдиите от Върховния административен съд касационните производства ще се разглеждат по принцип в закрити заседания. Разглеждането на въпроси по същество без участието на страните в процеса е безпрецедентно и е в нарушение на принципите за състезателност и справедлив процес, гарантирани с чл. 121, ал.1 от Конституцията и чл. 6 § 1 от Европейската конвенция за правата на човека.
6. Под благовидния предлог за въвеждане на електронно правосъдие бяха въведени нови задължения за жалбоподателите и адвокатите им, което препятства достъпа до правосъдие. Ние подкрепяме въвеждането на електронно правосъдие, като то трябва да създава нови възможности, например за обмяна на книжа по електронен път, а не нови задължения и тежести. Внедряването на нови технологии по метода на робството, а не на свободата, изразява възглед за правото на жалба като процес на молене, характерен за тоталитарната държава, а не като свободно упражняване на основно право.

С посочените изменения обикновеното 44-то Народно събрание, което заслужава да е с най-нисък рейтинг в историята ни, се подигра с принципа на чл. 120, ал. 2 от Конституцията, според който:

„Гражданите и юридическите лица могат да обжалват всички административни актове, които ги засягат освен изрично посочените със закон.“

В случай, че в искането сме възпроизвели неточно някоя разпоредба от новоприетия ЗИД на АПК молим да бъдем извинени, но предвид състоянието на прозрачност на законодателния процес у нас, гласуваните в пленарна зала на второ четене текстове на приетите закони не са достъпни за широката публика преди обнародването им в Държавен вестник.

Предвид изложеното молим да наложите вето върху приетите изменения и допълнения в Административнопроцесуалния кодекс.

С уважение:

Д-р Гергана Жулева
Изпълнителен директор
фондация „Програма достъп до информация“

Александър Кашъмов
Ръководител на правния екип
фондация „Програма достъп до информация“

Това искане се подкрепя от следните неправителствени организации:

Тома Белев
Председател на УС
Асоциация на парковете в България

Даниела Михайлова
Член на УС с представителна власт
СНЦ „Инициатива за равни възможности“

Надя Шабани
Директор
Български център за нестопанско право

Ивайло Попов и Генади Кондарев
Членове на УС
Екологично сдружение „За Земята“

Красимир Кънев
Председател
Български хелзинкски комитет

Светла Костадинова
Изпълнителен директор
Институт за пазарна икономика

адв. Йорданка Бекирска
Изпълнителен директор
Фондация "Български адвокати за правата на човека"

Красимира Величкова
Директор
Български дарителски форум

Биляна Гяурова-Вегертседер
Директор
Български институт за правни инициативи

Ирина Недева
Председател на УС
Асоциацията на европейските журналисти – България

Даниела Божинова
Председател на УС
Българско сдружение за насърчаване на гражданската инициатива

Любомир Василев
Изпълнителен директор
Фондация Капитал

Павел Антонов
Управляващ редактор
Фондация "БлуЛинк"

Деница Петрова
Ръководител
"Грийнпийс" - България

Андрей Ковачев
Член на УС
Сдружение за дива природа БАЛКАНИ

Любомира Колчева
Директор
Фондация „ЕкоОбщност“

Вера Стаевска
Председател на УС
Сдружение за изследователски практики

Дашенка Кралева
Председател на УС
Сдружение за педагогическа и социална помощ за деца ФИЦЕ-България

Петя Донова
Управител
„Фондация за прозрачни регламенти“

Ива Бонева
Изпълнителен директор
Център за приобщаващо образование

Емилия Зафираки
Председател
Сдружение „Кариера с кауза“

Николинка Христова
Секретар
„НЧ Напредък 1871“ гр. Никопол

Петьо Анастасов
Председател
Читалище „Умение-2003“ гр. Ямбол

д-р инж. Вълко Станев
Председател на УС
Център по правата на човека „Васил Левски“ – Карлово

Милко Белберов
Председател на УС сдружение:
„Клуб приятели на Народен парк „Русенски Лом“

Стефан Стефанов
Председател
Сдружение "Зелениград"

Калин Ненов
Заместник-председател
Фондация "Човешката библиотека"

Митка Георгиева
Председател на УС
СНЦ "УСМИВКА" – Бургас

Невена Маджарова
Изпълнителен директор
Клуб на Нестопанските Организации – Търговище

Радостина Якимова
Директор
Фондация "Общество и сигурност"

Десислава Гаврилова
Съосновател и председател на Съвета на учредителите
Фондация „Гъливер клиринг хауз“
(Център за култура и дебат „Червената къща „Андрей Николов“)

Любов Панайотова
Председател
Фондация Европейски Институт

Нели Колева
Представяваща
Заедно в час

Веселина Кавръкова
Програмен директор
ВВФ – Световен фонд за дивата природа, Дунавско-Карпатска програма България

Румяна Иванова
Изпълнителен директор
Българска Фондация Биоразнообразие

Нада Тошева
Изпълнителен директор
Българско дружество за защита на птиците

Габриела Пападопова
Председател на УС
Сдружение „На ТИ с Природата“

Любомир Попйорданов
Председател на УС
Българска асоциация за алтернативен туризъм – БААТ

Татяна Василева
Председател
Европейски граждански ресурсен център

Виолета Котова
Председател на УС
Студентски клуб за опазване на природната среда

Зинаида Любенова
Председател
People to people international – Bulgaria

Христина Асенова
Председател
Международен Алианс за развитие

Росен Цонев
Председател на УС
Българско дружество по фитоценология – 2001

адв. Виолета Добрева
Председател на УС
СНЦ „Грижа и подслон за всеки“ – гр. Русе

Петя Алтимирска
Председател на УС
СНЦ „КАЖИ - Кампании и активизъм за животните в индустрията“

Пламена Димитрова
Председател на УС
СНЦ „Заедно за животните – България“

Росица Жекова
Представяваща
Национална организация на скаутите в България

Анастасия Петрова
Член на УС
Сдружение „Зоодоброволци-Хасково“

Ивелина Недкова
Управител
Animal Hope Bulgaria – Kazanlak

Ива Таралежкова
Председател на УС
Сдружение „Форум Гражданско участие“